

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1*
DEVELOPMENT OF A PROGRAM TO ENHANCE DIGITAL LEADERSHIP OF
TEACHER OF THE KALASIN PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

ปรียาวดี ระดาฤทธิ์¹, ธรินธร นามวรรณ²
Preeyawadee Radarit¹, Tharinthorn Namwan²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม^{1,2}
Faculty of Education, Mahasarakham University^{1,2}
Email : 66010581043@msu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และ
ความต้องการจำเป็น 2) เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยใช้วิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่าง
ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จำนวน 300 คน โดยการ
สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างและแบบ
ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่
ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และสภาพที่พึงประสงค์ฯ
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การสอน
บูรณาการดิจิทัล ความร่วมมือทางดิจิทัล และการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ตามลำดับ 2) โปรแกรมเสริมสร้าง
ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมฯ ประกอบด้วย หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา และการ
วัดและประเมินผล ซึ่งเนื้อหาของโปรแกรม ประกอบด้วย 3 Module ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล
การสอนบูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือทางดิจิทัล ส่วนผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 2 รายการ

คำสำคัญ : การพัฒนา; โปรแกรมเสริมสร้าง; ภาวะผู้นำดิจิทัล

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the current conditions, desired conditions, and needs for enhancing digital leadership among teachers under the Office of Kalasin Primary Educational Service Area 1 and 2) develop and evaluate a program to enhance teachers' digital leadership. A mixed-methods research design was employed. The sample consisted of 300 teachers selected through stratified random sampling. The research instruments included a questionnaire, a semi-structured interview form, and an evaluation form assessing the appropriateness and feasibility of the program. Data were analyzed using mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI_{modified}).

The research findings revealed that 1) the overall current state of digital leadership among teachers was at a moderate level, while the desired condition was at the highest level. The areas with the highest needs for development, ranked from highest to lowest, were digital-integrated teaching, digital collaboration, and digital vision, respectively. 2) The developed digital leadership enhancement program consisted of key components: principles, objectives, content, development processes, and evaluation methods. The program content was organized into three modules: Digital Vision, Digital-Integrated Teaching, and Digital Collaboration. The evaluation results indicated that both the appropriateness and feasibility of the program were rated at the highest level.

Keywords : Development; Enhancement; Digital Leadership

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2561 – 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ประเด็นการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ การดำรงชีวิตและการทำงานให้สามารถรองรับลักษณะงานในอนาคต พัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขภาวะถดถอยของความรู้ในวัยเรียนตลอดจนส่งเสริมให้ผู้มีความต้องการพิเศษได้รับโอกาสการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้ที่หลากหลาย พัฒนาสื่อการเรียนรู้ในการพัฒนาทักษะและการใช้ชีวิตที่เหมาะสม พัฒนาการจัดการเรียนรู้แนวใหม่และขับเคลื่อนสู่การปฏิบัติ ให้ผู้เรียนมีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นพื้นที่ปลอดภัย ปรับปรุง ระบบวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ พัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาที่หลากหลายตามความต้องการเฉพาะบุคคลและเพื่อยุติการออกกลางคัน ผลิตและพัฒนาครูที่มีความพร้อมด้านวิชาการและด้านทักษะการจัดการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยี นวัตกรรมผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2567)

ยุคดิจิทัลเป็นยุคของอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีที่มีความรวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในสังคม ไม่ว่าจะเป็นข่าวสาร ภาพหรือวิดีโอที่ทุกคนสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วทุกที่และทุกเวลา การจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนที่เป็นกลุ่มเด็กที่เกิดในยุคดิจิทัล โดยครูและผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลุ่มบุคคลที่เกิดก่อนที่จะมีการใช้ดิจิทัลอย่างแพร่หลาย นับเป็นความท้าทายในการบริหารการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมาก ครูจะอย่างไรให้สามารถจัดการเรียนรู้ ด้วยนวัตกรรมหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่จะเชื่อมโยงความคิด ความรู้ โดยใช้เทคโนโลยีเป็นตัวส่งผ่านไปยังผู้เรียนยุคดิจิทัล (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2561) นำไปสู่การมีภาวะผู้นำดิจิทัลเป็นพฤติกรรมของบุคคล ที่มีความรอบรู้และเข้าใจเทคโนโลยี สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน ส่งเสริมครูและบุคลากรทางการศึกษาในการนำเทคโนโลยีมาใช้บูรณาการในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างสอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งครูในยุคการศึกษา 4.0 ต้องมีความรู้ในวิชาที่สอนเป็นอย่างดี เป็นครูมืออาชีพพัฒนาสู่การเป็นครูในยุคดิจิทัล โดยออกแบบกิจกรรมที่บูรณาการกับการทำงาน เพื่อให้ครูได้ปรับปรุงการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียน โดยครูต้องมีพันธสัญญาต่อการเรียนรู้ กระตือรือร้นในการพัฒนาตนเอง การจัดสรรเวลาจากผู้บริหารเพื่อที่ครูสามารถนำสิ่งที่ตนได้เรียนรู้สู่ การปฏิบัติ สอนในงานประจำ และได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างสม่ำเสมอจากเพื่อนร่วมงานและผู้บริหาร ดังนั้น ครูผู้สอนในยุคดิจิทัลมีบทบาทไม่ใช่เพียงผู้บรรยายเท่านั้น ครูผู้สอนจะกลายเป็นที่ปรึกษา และให้แนวทางผู้เรียนในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาแหล่งทรัพยากรความรู้ที่ต้องการ (จิณฉัตร ปะโคทั้ง, 2561) ครูผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ถ่ายทอดความรู้เป็นผู้อำนวยความสะดวก ซึ่งในปัจจุบันมีการพูดถึงทักษะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 แต่ยังไม่มีความครอบคลุมแนวทางการพัฒนาทักษะครู เพื่อให้พร้อมต่อการเรียนการสอนในยุคสมัยใหม่ ครูไทยจำนวนมากจึงเหมือนถูกปล่อยอยู่อย่างโดดเดี่ยวท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (ไพฑูรย์ สีนลาร์ตัน, 2560)

การยกระดับความเป็นผู้นำของครู โดยใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนความสามารถของครูในการเป็นผู้นำดิจิทัลเป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างบูรณาการ บทบาทของครูคือนำไปสู่การบูรณาการของเทคโนโลยีที่เป็นนวัตกรรมใหม่ในระบบการศึกษาและเพื่อเตรียมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทิศทางการจัดการเรียนรู้ที่รวดเร็วนี้ ดังนั้นครูผู้สอนควรมีภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับเพื่อนครูและการเตรียมครูที่มีภาวะผู้นำดิจิทัลจำเป็นต้องมีการพัฒนาวิชาชีพเพื่อให้ครูมีความสามารถรู้สึกรู้สึกได้กับการบูรณาการเทคโนโลยี และเกิดภาวะผู้นำในยุคสังคมดิจิทัล ทำให้องค์กรจะเติบโตได้นั้นจำเป็นต้องมีทักษะความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการทำความเข้าใจในบทบาทของผู้นำยุคสังคมดิจิทัลจะช่วยให้องค์กรสามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงที่ไม่หยุดนิ่งได้ และเป็นอีกแง่มุมหนึ่งของการมีอำนาจของผู้นำโดยผ่านชุมชน มีการปรับตัว มีการตอบสนองและร่วมกันสร้างด้วยความเป็นธรรม ผู้นำในยุคสังคมดิจิทัลต้องมีความตื่นตัวและพัฒนาทักษะ ให้เหมาะสมกับลักษณะงานที่ทำและเรียนรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่มีการเปลี่ยนแปลง จึงจะเป็นผู้นำในยุคสังคมดิจิทัลที่แท้จริง (เยาวลักษณ์ จิตต์วโรดม, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการศึกษาโดยให้บริการแก่ครู, นักเรียน, และประชาชนในเขตบริการให้เกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความ

เข้าใจเกิดทักษะประสบการณ์และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ มีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาคือ สร้างองค์กรชั้นนำด้านการบริหารจัดการการศึกษา สืบสานศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาสังคมอนาคตที่ยั่งยืนโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 โดยให้ความสำคัญสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทไ้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้กำหนดพันธกิจ ข้อที่ 1 กล่าวไว้ว่า ส่งเสริมการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศของผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามศักยภาพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร และทักษะที่จะเป็นต่ออนาคตในศตวรรษที่ 21 และข้อที่ 2 กล่าวไว้ว่า พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาที่ตอบสนองทิศทางการพัฒนาประเทศ และได้กำหนดเป้าหมายไว้ในข้อที่ 5 ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ท้นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี มีสมรรถนะ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ รวมทั้งจิตวิญญาณความเป็นครู (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2567) จากการวิเคราะห์พบว่า สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 มุ่งเน้นพัฒนาทั้งด้านการจัดการศึกษาและบุคลากรให้มีความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทั้งในด้านการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาผู้นำทางการศึกษาให้มีภาวะผู้นำดิจิทัล เป้าหมายและพันธกิจของสำนักงานสอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในยุคใหม่ที่เน้นการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีความยั่งยืน ดังนั้นจึงจะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเป็นภาวะที่สำคัญและจำเป็นมากในปัจจุบัน สามารถช่วยให้นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 ที่เพิ่มขึ้น นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนมากขึ้น ช่วยให้เกิดการพัฒนาในด้านการจัดการเรียนการสอนให้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2566 – 2570 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถความเป็นเลิศทางวิชาการ มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1, 2567)

จากความสำคัญของภาวะผู้นำดิจิทัลและสภาพปัญหาของการจัดการศึกษาในโรงเรียนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผู้วิจัยเห็นว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูมีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะดิจิทัลและมีสมรรถนะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และนำไปสู่การพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถ ก้าวทันต่อยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

2.2 เพื่อสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูและเป็นข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาต่อไป

3.2 ได้โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methods Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

1) ศึกษาของเอกสารที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำดิจิทัลและสังเคราะห์องค์ประกอบตามแนวคิดของ Picciano (2002), Reeves (2006), Kearney et al (2015), Zhu (2016), Redmond (2017), Tran (2017), DigCompEdu (2019), Sheninger (2019), INTEF's for Teacher Digital Competence (2020), จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ (2560) และกนกอร สมปราชญ์ (2562) ซึ่งสรุปได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือทางดิจิทัล

2) ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู จำนวน 300 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยคำนวณจากสูตรของ Krejcie and Morgan (1970) และสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ โดยใช้ขนาดสถานศึกษาเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไปทั้ง 30 ข้อ โดยแบบสอบถามสภาพปัจจุบันฯ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967 ส่วนแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.986 เก็บรวบรวมข้อมูล จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ระยะที่ 2 การสร้างและประเมินโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูฯ

1) สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practices) โดยใช้ข้อมูลจากผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู หลักการ 70 : 20 : 10 วิธีการเสริมสร้างภาวะผู้นำ และการประเมินโปรแกรม ในการกำหนดข้อคำถามโดยสร้างแบบ

สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structure Interview) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 6 คน จากนั้นทำการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

2) สร้างโปรแกรมโดยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของโปรแกรม กระบวนการสร้างโปรแกรม และข้อมูลจากการถอดองค์ความรู้ผู้บริหารและครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี มาสร้างโปรแกรมซึ่งมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหากระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล และประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของโปรแกรม โดยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้มาโดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 คน จัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวม

องค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	3.17	0.61	ปานกลาง	4.77	0.46	มากที่สุด	0.51	3
2. การสอนบูรณาการดิจิทัล	3.12	0.65	ปานกลาง	4.85	0.38	มากที่สุด	0.55	1
3. ความร่วมมือทางดิจิทัล	3.19	0.65	ปานกลาง	4.83	0.42	มากที่สุด	0.52	2
รวม	3.16	0.64	ปานกลาง	4.82	0.42	มากที่สุด		

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ในขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า สภาพที่พึงประสงค์ฯ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การสอนบูรณาการดิจิทัล และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ส่วนความต้องการจำเป็นในการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยรวมทุกด้านมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการเสริมสร้าง โดยสามารถเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นจากมากไปหา

น้อย ได้แก่ ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล ด้านความร่วมมือทางดิจิทัล และด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัลตามลำดับ

5.2 การสร้างโปรแกรมฯ โดยนำข้อมูลจากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของโปรแกรม กระบวนการสร้างโปรแกรม และข้อมูลจากการถอดองค์ความรู้ผู้บริหารและครูที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีด้านภาวะผู้นำดิจิทัล จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง มาสังเคราะห์เพื่อนำไปสู่การออกแบบและสร้างโปรแกรม โดยผู้วิจัยสังเคราะห์แนวทางการเสริมสร้างประกอบการร่างโปรแกรม ปรากฏดังภาพที่ 1

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	
หลักการ	โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู มุ่งพัฒนาครูให้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในการสอนบูรณาการดิจิทัล และมีความร่วมมือทางดิจิทัล โดยใช้หลักการ 70 : 20 : 10 ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (70%) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้อื่น (20%) และการฝึกอบรมอย่างเป็นทางการ (10%) โปรแกรมนี้ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ เนื้อหา วิธีการเสริมสร้าง และการวัดและประเมินผล เพื่อยกระดับสมรรถนะของครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและสร้างสรรค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา และช่วยเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีทิศทางและยั่งยืน
วัตถุประสงค์	เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู
เนื้อหา	Module 1 การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล (20 ชั่วโมง) ประกอบด้วย บทบาทของครูในศตวรรษที่ 21 กับการมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยี การวิเคราะห์สถานการณ์และบริบทด้านดิจิทัลของครู (SWOT ANALYSIS) และการสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิสัยทัศน์ทางดิจิทัลของครู Module 2 การสอนบูรณาการดิจิทัล (40 ชั่วโมง) ประกอบด้วย การใช้ AI เบื้องต้นในชั้นเรียนและเทคนิคการสร้างสื่อการเรียนรู้ดิจิทัล การจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อดิจิทัล รูปแบบการบูรณาการสื่อดิจิทัลในห้องเรียน การสร้างกิจกรรม Active Learning ผ่านสื่อดิจิทัล และการสร้างแบบประเมินและวัดผลการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี Module 3 ความร่วมมือดิจิทัล (30 ชั่วโมง) ประกอบด้วย การใช้เครื่องมือดิจิทัลสำหรับการทำงานกลุ่มและโครงการร่วมกัน ทักษะการสื่อสารออนไลน์อย่างมีประสิทธิภาพสำหรับครู การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับมืออาชีพ และจริยธรรมและความปลอดภัยทางดิจิทัล
วิธีการเสริมสร้าง	หลักการ 70 : 20 : 10 รวมระยะเวลาตลอดโปรแกรม ประกอบด้วย การเรียนรู้ด้วยตนเอง คิดเป็น 70% การศึกษาดูงานและการเรียนรู้ผ่านชุมชนทางวิชาชีพ คิดเป็น 20% และการฝึกอบรม คิดเป็น 10%

โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู	
การวัดและประเมินผล	การประเมินผลก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนาเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู และการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการเสริมสร้างตามโปรแกรม

ภาพที่ 1 โครงร่างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลฯ

หลังจากสร้างโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 แล้ว ผู้วิจัยได้เสนอโปรแกรมต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน เพื่อประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของโปรแกรม ได้ผลการประเมินปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

รายการประเมิน	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. หลักการ	4.70	0.50	มากที่สุด	4.73	0.33	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.50	0.55	มาก	4.80	0.45	มากที่สุด
3. เนื้อหา	4.73	0.42	มากที่สุด	4.83	0.31	มากที่สุด
4. กระบวนการพัฒนา	4.93	0.15	มากที่สุด	4.93	0.15	มากที่สุด
5. การวัดและประเมินผล	4.80	0.27	มากที่สุด	4.90	0.22	มากที่สุด
รวม	4.73	0.38	มากที่สุด	4.84	0.29	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการปฏิบัติในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการวิจัยพบว่า การสอนบูรณาการดิจิทัล พบว่า สภาพปัจจุบันของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สามารถพัฒนาเนื้อหาดิจิทัลในการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล และเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ของการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนบูรณาการโดยใช้สื่อดิจิทัล สร้างสื่อดิจิทัลเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด ตามลำดับ เมื่อนำสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ด้านการสอนบูรณาการดิจิทัลมาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น พบว่า เลือกใช้เครื่องมือดิจิทัล ในการสร้างบทเรียนสื่อการเรียนดิจิทัลได้อย่างถูกต้องและมั่นใจ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความจำเป็นอยู่ในลำดับแรก ซึ่งผลที่ปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ยังต้องได้รับการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะด้านการเลือกใช้เครื่องมือดิจิทัลให้เหมาะสม การสร้างบทเรียนที่หลากหลาย และการจัดกิจกรรมที่ใช้สื่อดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Redmond (2017) ที่ระบุว่า ครูควรมีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ และประเมินการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในทุกขั้นตอน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้อย่างแท้จริง นอกจากนี้ DigCompEdu (2019) ที่ชี้ให้เห็นว่าการเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลในครูต้องเน้นที่การเพิ่มขีดความสามารถของผู้เรียน ผ่านการจัดการเรียนรู้ดิจิทัลที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับ Ally (2019) ที่ได้กล่าวถึงความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ที่รวมอยู่ในความสามารถด้านดิจิทัลของครู และ Wycliff (2019) ที่ชี้ให้เห็นว่าครูควรมีความสามารถเฉพาะทางด้านการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร สร้างสรรค์ และอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ซึ่งล้วนเป็นคุณลักษณะที่ยังต้องส่งเสริมให้เกิดขึ้นในบริบทของครู และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Passey (2021) ที่อธิบายว่าเทคโนโลยีดิจิทัลมีผลต่อความเป็นอยู่ของครู เพื่อให้เป็นการสนับสนุนครูให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธนบดี สอนสระคู (2564) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู ในสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการวิเคราะห์สมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครูในสภาพที่พึงประสงค์ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของวชิราภรณ์ แสงทิพย์ (2565) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา พบว่าสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของภักดี ศิริพรรณ (2566) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด และอภิรัฐ เจาจง (2566) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เน้นถึงความสำคัญของการออกแบบโปรแกรมที่เน้นหาเน้นการใช้เครื่องมือดิจิทัล การสื่อสาร และการพัฒนาทักษะเชิงดิจิทัลในหลากหลายมิติ ซึ่งสะท้อนแนวคิดเดียวกับงานวิจัยนี้ที่มุ่งพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของครูผ่านกิจกรรมที่ครอบคลุมทั้งด้านเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และการสร้างเครือข่ายวิชาชีพดิจิทัล

6.2 จากผลการวิจัยพบว่า โปรแกรมนี้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยกระบวนการสร้างโปรแกรม 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น การออกแบบและสร้างโปรแกรม และการประเมินผล ซึ่งประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา

กระบวนการพัฒนา และการวัดและประเมินผล เนื้อหาแบ่งเป็น 3 Module ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ ดิจิทัล การสอนบูรณาการดิจิทัล และความร่วมมือดิจิทัล โดยใช้หลักการ 70 : 20 : 10 คือ 70% การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง 20% การเรียนรู้จากผู้อื่น และ 10% การเรียนรู้จากการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูอย่างเป็นระบบ โดยโปรแกรมนี้มีความสอดคล้องกับสอดคล้องกับ Picciano (2002) ที่เสนอว่า การพัฒนาโปรแกรมภาวะผู้นำดิจิทัลควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การบูรณาการเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจ และการสื่อสารผ่านเครื่องมือดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักการของ Kearney et al (2015) ที่เน้นการส่งเสริมความร่วมมือทางดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน และการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของครู และผลการประเมินความเหมาะสมของโปรแกรมฯ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนบดี สอนสระคู (2564) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของโปรแกรม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชรภรณ์ แสงทิพย์ (2565) ที่ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การประเมินโปรแกรมฯ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภักดี ศิริพรรณ (2566) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 Module ที่ครอบคลุมการใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล การแก้ปัญหาด้วยเทคโนโลยี และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ที่ผสมผสาน ทั้งการฝึกอบรม การพัฒนาตนเอง และชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งสะท้อนถึงแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามหลัก 70:20:10 ที่ใช้ใน งานวิจัยนี้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรัฐ เจาจง (2566) ที่ได้ศึกษาโปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาโปรแกรมการรู้ดิจิทัลของครูประถมศึกษา มุ่งเน้นการสร้างองค์ประกอบของสมรรถนะดิจิทัล การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น และการพัฒนาโปรแกรมที่ประกอบด้วยเนื้อหา 3 Module ได้แก่ การสร้างสรรค์สื่อ การค้นหาเนื้อหาดิจิทัล และการสื่อสารดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับโปรแกรมที่วิจัยในครั้งนี้นี้ที่เน้นความสามารถของครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ด้านเทคโนโลยี และความร่วมมือผ่านเครือข่ายดิจิทัล อีกทั้งยังใช้วิธีการพัฒนาที่หลากหลาย ได้แก่ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การอบรม และการนิเทศ ซึ่งล้วนเป็นแนวทางที่สอดคล้องกับหลักการพัฒนาตามแนวคิด 70:20:10 จะเห็นได้ว่า การเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครูควรมีความเป็นระบบ ใช้แนวทางแบบมีส่วนร่วม และมุ่งพัฒนาทักษะการบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลเข้าสู่การเรียนรู้ โดยอาศัยการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การแลกเปลี่ยนกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ และการฝึกอบรมอย่างมีเป้าหมาย

7. องค์ความรู้ใหม่

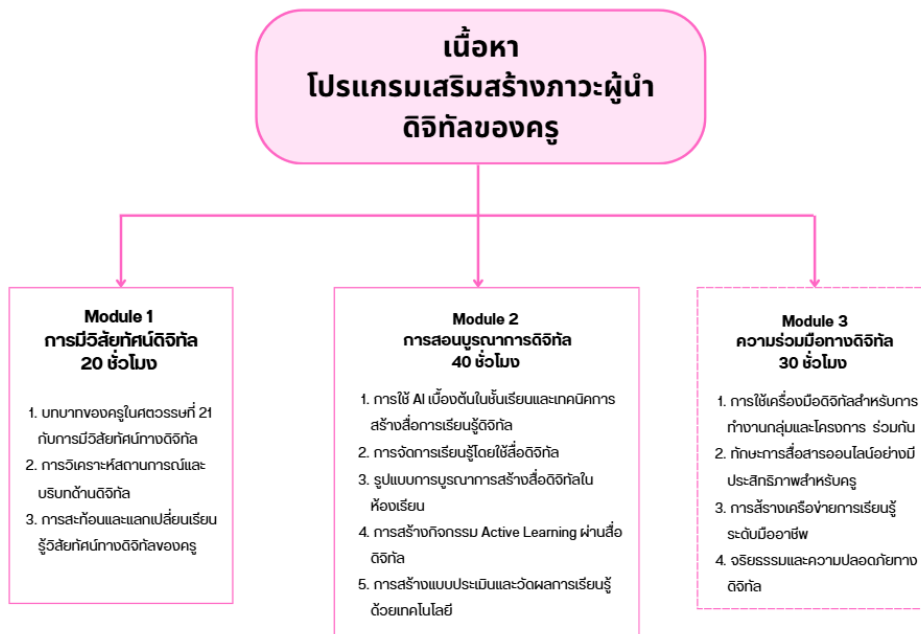
จากการศึกษา ผู้วิจัยได้พัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 โดยมีรายละเอียดของโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ดังนี้

1) หลักการ โปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู มุ่งพัฒนาครูให้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำในการสอนบูรณาการดิจิทัล และมีความร่วมมือทางดิจิทัล โดยใช้หลักการ 70:20:10 ซึ่งเน้นการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (70%) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้อื่น (20%) และการฝึกอบรม (10%) เพื่อยกระดับสมรรถนะของครูให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมั่นใจและสร้างสรรค์ การเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล และการสร้างวัฒนธรรมของการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องในสถานศึกษา และช่วยเสริมสร้างศักยภาพของโรงเรียนในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคใหม่ได้อย่างมีทิศทางและยั่งยืน

2) วัตถุประสงค์

2.1) เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

3) เนื้อหาการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 Module ได้แก่

ภาพที่ 2 เนื้อหาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู

4) วิธีการพัฒนา ประกอบด้วย 3 ระยะ ได้แก่

4.1) ระยะที่ 1 การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง (70%)

4.2) ระยะที่ 2 การเรียนรู้จากผู้อื่น (20%)

4.3) ระยะที่ 3 การเรียนรู้ผ่านหลักสูตร (10%)

5) การวัดและประเมินผล

5.1) การประเมินผู้เข้ารับการพัฒนา แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่

5.1.1) การประเมินก่อนการพัฒนา ได้แก่ การประเมินตนเอง

5.1.2) การประเมินระหว่างการพัฒนา ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรม การประเมิน
ใบงาน และการประเมินผลงาน

5.1.3) การประเมินหลังการพัฒนา ได้แก่ ประเมินรายงานผลการเรียนรู้จากการ
ปฏิบัติงาน และการประเมินจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

5.2) ประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำ
ดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้โปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 จึงควรขยายผลสู่สถานศึกษาในสังกัดและ
พัฒนาครูให้มีภาวะผู้นำดิจิทัลต่อไป

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 โปรแกรมพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของโปรแกรม
โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้นครูหรือสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์
เขต 1 หรือครูในสถานศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกันหรือมีสภาพบริบทที่คล้ายคลึงกัน สามารถนำโปรแกรม
พัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครู ไปพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลให้กับครูและสามารถนำไปปรับประยุกต์ใช้
ในการพัฒนาบุคลากรภายในสถานศึกษาได้

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาว่าภาวะผู้นำดิจิทัลของครูเป็นรายด้าน โดยเฉพาะด้านที่มีระดับ
ความต้องการจำเป็นมากเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ตรงกับความต้องการอย่างแท้จริง

9. บรรณานุกรม

กนกอร สมปราษฎ์. (2562). ภาวะผู้นำกับคุณภาพการศึกษา. ขอนแก่น : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิณฉัตร ปะโคทัง. (2561). ภาวะผู้นำยุคดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ.
อุบลราชธานี : ศิริธรรมออฟ เซ็ท.

จิรพล สังข์โพธิ์ และคณะ. (2560). ภาวะผู้นำในการบริหารยุคดิจิทัล : องค์การไอทีและองค์การที่
เกี่ยวข้องกับไอทีในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยนวัตกรรมการ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- ธนบดี สอนสระคู. (2564). **โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการรู้ดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. (2560). **การศึกษาไทย 4.0**. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครุศาสตร์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ภักดี ศิริพรรณ. (2566). **โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะครูดิจิทัล ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เยาวลักษณ์ จิตต์วโรดม. (2560). **บทบาทและทักษะหลักของภาวะผู้นำในสังคมยุคดิจิทัล**. **วารสารธุรกิจปริทัศน์**. 9(2). 81-91.
- วัชรารณณ์ แสงทิพย์. (2565). **การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. (2567). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567**. สืบค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2567. จาก <https://ict.ksn1.go.th/>
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2567). **แผนปฏิบัตินโยบายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567**. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สุกัญญา แซ่มซ้อย. (2561). **การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล School Management in Digital**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิรัฐ เจาะจง. (2566). **โปรแกรมพัฒนาการรู้ดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์ : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Ally, M. (2019). Competency profile of the digital and online teacher in future education. **International Review of Research in Open and Distributed Learning**. 20(2). 302-318.
- DigCompEdu. (2019). Digital Competence of Educators (DigCompEdu): Development and Evaluation of a Self-assessment Instrument for Teachers' Digital Competence. **Proceedings of the 11th International Conference on Computer Supported Education (CSEDU 2019)**. 1. 541-548.
- INTEF's for Teacher Digital Competence. (2020). Improving future teachers' digital competence using active methodologies. **JOURNAL OF NEW APPROACHES IN EDUCATIONAL RESEARCH 2020**. 9(2). 275-293.
- Kearney et al. (2015). Investigating teachers' adoption of signature mobile pedagogies. **Computers & education**. 80. 48-57.

- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. **Educational and psychological measurement**. 30(3). 607-610.
- Picciano, A. G. (2002). **Educational leadership and planning for technology**. 3rd ed. Simon : Schuster/Prentice-Hall.
- Redmond, P. (2017). **The 6 Elements of Successful Collaboration**. Retrieved 12 March 2024. From <http://www.data3.com/knowledge-centre/blog/the-6-elements-of-successful-collaboration/>
- Reeves, D. (2006). **The learning leader: How to focus on school improvement for better results**. VA : Association for Supervision and Curriculum Development.
- Sheninger, E. (2019). **Digital leadership: Changing paradigms for changing times**. 2nd ed. CA : Corwin Press.
- Tran, L. (2017). **Digital transformation: The 5 must-have skills for digital leaders**. Retrieved 16 February 2024. From <https://www.inloox.com/company/Blog/articles/digital-transformation-the-5-must-have-skills-for-digital-leaders>
- Wycliff. (2019). Developing teachers' digital competence: Approaches for art and design teacher educators in Uganda. **International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)**. 15(1). 147-163.
- Zhu, P. (2016). **Five Key Elements in Digital Leadership**. Retrieved 25 February 2024. From <http://futureofcio.blogspot.com/2014/10/digitalleadershipeffectiveness.html>